

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียน โรงเรียนนิมิต เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) แบ่งเป็น ๒ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียน จำนวน ๑๕๒ ชุด และกลุ่มครูผู้สอน จำนวน ๑๕ ชุด จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑

การปฏิบัติตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน

ตอนที่ ๔ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังการปฏิบัติตนของนักเรียน

ส่วนที่ ๒

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

ตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน

ตอนที่ ๔ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังการปฏิบัติตนของครูผู้สอน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
μ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ ตัวแปร (t - distribution)
f	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า ๒ ตัวแปร (F - distribution)
p-value	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
df	หมายถึง	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัว ยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวน ยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม		หมายถึง การปฏิบัติตามหลักธรรมในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ ๑ นักเรียน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสมภาคการศึกษาปัจจุบัน) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามเพศ

เพศ	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๘๓	๕๔.๖๑
หญิง	๖๕	๔๕.๓๙
รวม	๑๔๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔๘ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๑ และเป็น เพศหญิง จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓๙

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม	
	จำนวน	ร้อยละ
๘ - ๑๐ ปี	๓๖	๒๓.๖๘
๑๑ - ๑๒ ปี	๑๑๒	๗๓.๖๘
สูงกว่า ๑๒ ปีขึ้นไป	๔	๒.๖๔
รวม	๑๕๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๕๒ คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๒ ปี จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๘ รองลงมา อายุระหว่าง ๘ - ๑๐ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๘ และอายุสูงกว่า ๑๒ ปีขึ้นไป จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๔

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	ระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม	
	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔๐	๒๖.๓๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๕๕	๓๘.๘๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๗	๓๘.๘๗
รวม	๑๕๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๕๒ คน ส่วนใหญ่เป็น ประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๒ รองลงมา ประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๗ และประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๑

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน)	จำนวน	ร้อยละ
๐.๐๑ - ๑.๐๐	๖	๓.๕๕
๑.๐๑ - ๒.๐๐	๒๕	๑๖.๔๕
๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓๖	๒๓.๖๘
๓.๐๑ - ๔.๐๐	๘๕	๕๕.๕๒
รวม	๑๕๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๕๒ คน ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๓.๐๑ - ๔.๐๐ จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๒ รองลงมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๒.๐๑ - ๓.๐๐ จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๘ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๑.๐๑ - ๒.๐๐ จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๕ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๐.๐๑ - ๑.๐๐ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๕

ตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียน โดยรวมและการปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตา การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเสียสละ การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์ และการปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความสามัคคี รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๕ - ๔.๙

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน โดยรวม

การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตา	๓.๖๘	๐.๔๔	มาก
๒. การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเสียสละ	๓.๖๕	๐.๕๑	มาก
๓. การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์	๓.๖๗	๐.๔๑	มาก
๔. การปฏิบัติตามหลักธรรมความด้านความสามัคคี	๓.๗๓	๐.๕๕	มาก
รวม	๓.๖๘	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตามหลักธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๖๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความเมตตา

การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตา	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. ชอบแบ่งปันสิ่งของหรืออาหารให้เพื่อนเสมอ	๓.๘๒	๐.๗๖	มาก
๒. ชอบพูดจากับเพื่อนด้วยเมตตาจิตมีไมตรีต่อเพื่อนเสมอ	๓.๓๒	๐.๗๘	ปานกลาง
๓. ชอบปลอบใจเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา	๓.๘๓	๐.๘๓	มาก
๔. ชอบช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานเมื่อโรงเรียนเลิก	๔.๐๓	๐.๘๑	มาก
๕. ให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงที่บ้านเสมอ	๓.๗๘	๑.๑๓	มาก
๖. ช่วยคุณครูทำงานเสมอเมื่อโรงเรียนเลิก	๓.๐๕	๐.๕๐	ปานกลาง
๗. เมตตาจิตไม่กล้าฆ่าสัตว์เพราะกลัวบาป	๓.๗๕	๑.๐๔	มาก
๘. ให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงที่โรงเรียนเสมอด้วยความเมตตา	๓.๐๕	๐.๕๖	ปานกลาง
๙. ทำงานช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีกิจกรรมที่โรงเรียนและที่อื่น ๆ เสมอ	๓.๘๓	๐.๘๕	มาก
๑๐. ไปทำบุญตักบาตรที่วัดในวันสำคัญเป็นประจำ	๓.๘๒	๑.๐๑	มาก
๑๑. ชอบให้อาหารสุนัขข้างถนนเพราะสงสาร	๓.๓๕	๑.๐๒	ปานกลาง
๑๒. ให้อาหารปลาเมื่อไปเที่ยวตามวัดต่าง ๆ	๔.๔๕	๐.๗๗	มากที่สุด
รวม	๓.๖๘	๐.๔๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๖๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความเมตตา อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้อาหารปลาเมื่อไปเที่ยวตามวัดต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ช่วยคุณครูทำงานเสมอเมื่อโรงเรียนเลิก ให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงที่โรงเรียนเสมอด้วยความเมตตา ชอบพูดจากับเพื่อนด้วยเมตตาจิตมีไมตรีต่อเพื่อนเสมอ และชอบให้อาหารสุนัขข้างถนนเพราะสงสารตามลำดับจากน้อยไปมาก สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของ
นักเรียน ด้านความเสียสละ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความเสียสละ	ระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. ชอบบริจาคสิ่งของให้กับผู้ประสบภัยตามกำลังทรัพย์	๓.๔๕	๐.๘๘	มาก
๒. ชอบแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ	๔.๑๑	๐.๘๓	มาก
๓. ชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คิดถึงผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับ	๓.๖๓	๐.๕๐	มาก
๔. ชอบลูกให้เด็ก หญิงมีครรภ์และคนชรานั่งเสมอเมื่อขึ้นรถโดยสารประจำทาง	๓.๘๕	๐.๕๓	มาก
๕. ชอบให้เงินขทานตามกำลังความสามารถของตน	๔.๑๑	๐.๕๓	มาก
๖. ชอบปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส	๓.๗๑	๐.๕๓	มาก
๗. ชอบแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ	๓.๗๑	๐.๘๖	มาก
๘. ถ้าเมื่อถึงอายุบริจาคโลหิตได้ข้าพเจ้าจะบริจาคโลหิต	๓.๒๓	๑.๐๐	ปานกลาง
๙. เก็บเศษกระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ เสมอ เมื่อเห็นว่าทำให้โรงเรียนหรือห้องเรียนดูสกปรก	๓.๗๓	๐.๘๖	มาก
๑๐. จะทำความสะอาดห้องน้ำให้สะอาดเมื่อเห็นว่าสกปรก	๓.๐๐	๑.๐๑	ปานกลาง
๑๑. รับอาสาช่วยครูทำงาน ในเวลาว่าง	๓.๔๕	๑.๐๒	มาก
๑๒. บริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือดร้อน	๓.๖๕	๐.๕๖	มาก
รวม	๓.๖๕	๐.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๖๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้าพเจ้าจะทำความสะอาดห้องน้ำให้สะอาดเมื่อเห็นว่าสกปรก และถ้าเมื่อถึงอายุบริจาคโลหิตได้ข้าพเจ้าจะบริจาคโลหิตตามลำดับจากน้อยไปมาก สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์

การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. เข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาเสมอ	๔.๐๕	๐.๘๘	มาก
๒. คืนหนังสือและอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนตามกำหนด	๔.๐๓	๐.๘๓	มาก
๓. ไม่พูดโกหกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง	๓.๕๑	๐.๕๘	มาก
๔. ไม่หยิบฉวยของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	๓.๖๔	๑.๐๘	มาก
๕. คืนเงินให้กับพ่อค้าแม่ค้าที่ทอนเงินเกิน	๔.๒๘	๐.๕๕	มากที่สุด
๖. นำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมหรือทำตกไว้ส่งคุณครูเพื่อตามหาเจ้าของ	๔.๒๐	๐.๕๑	มาก
๗. เมื่อเพื่อนทำความผิด ก็ช่วยเพื่อนปกปิดเป็นความลับ	๒.๔๓	๑.๓๐	มาก
๘. ขอมรับผิดทุกครั้งเมื่อกระทำความผิดจริง	๔.๐๔	๐.๕๑	มาก
๙. ไม่กล่าวโทษเพื่อนหรือผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด	๓.๐๕	๑.๓๓	ปานกลาง
๑๐. ลอกแบบฝึกหัดหรือการบ้านเพื่อนส่งครู	๒.๘๘	๑.๑๓	ปานกลาง
๑๑. ขอบช่วยเหลือครูและเพื่อน ๆ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	๓.๘๓	๑.๐๔	มาก
๑๒. การทำการบ้านหรือทำการสอบด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง	๓.๕๕	๐.๕๐	มาก
รวม	๓.๖๓	๐.๔๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า นักเรียน มีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๖๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คืนเงินให้กับพ่อค้าแม่ค้าที่ทอนเงินเกิน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ลอกแบบฝึกหัดหรือการบ้านเพื่อนส่งครู และไม่กล่าวโทษเพื่อนหรือผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิดตามลำดับจากน้อยไปมาก สำหรับข้อที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความสามัคคี

การปฏิบัติตามหลักธรรมความด้านความสามัคคี	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ	๓.๕๑	๐.๘๔	มาก
๒. ร่วมกันปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่ขาดตกบกพร่อง	๓.๖๕	๐.๘๕	มาก
๓. เมื่อได้รับงานกลุ่มไปทำ ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จ แม้ว่าจะมีอุปสรรค	๔.๐๓	๐.๘๕	มาก
๔. จะไม่ต่อว่าหรือโกรธเพื่อนเมื่อเพื่อนในกลุ่มทำงานผิดพลาด	๓.๔๓	๑.๐๘	มาก
๕. เมื่อต้องทำงานกลุ่มข้าพเจ้าจะร่วมทำงานอย่างเต็ม ความสามารถ	๔.๐๑	๐.๕๒	มาก
๖. ชอบร่วมพัฒนาโรงเรียนกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ	๓.๔๒	๑.๐๑	มาก
๗. เมื่อเพื่อนถกเถียงกันข้าพเจ้าจะเข้าไปห้ามและให้ทำความเข้าใจกัน	๓.๕๓	๑.๑๖	มาก
๘. ยินดีจะร่วมกันช่วยทำให้โรงเรียนสะอาด	๓.๕๓	๐.๘๕	มาก
๙. แม้ข้าพเจ้าจะต้องไปทำงานกลุ่มกับเพื่อนที่ไม่สนิทข้าพเจ้าก็ สามารถทำงานร่วมได้	๓.๘๗	๐.๕๗	มาก
๑๐. ไม่โกรธเพื่อนที่ทำให้ข้าพเจ้าถูกลงโทษ	๓.๓๒	๑.๑๘	ปานกลาง
๑๑. แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุม แต่ก็ยินดี ทำตาม	๓.๖๗	๑.๐๐	มาก
๑๒. เต็มใจช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทุกคนเมื่อมีโอกา	๓.๕๗	๐.๕๐	มาก
รวม	๓.๗๓	๐.๕๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๗๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่โกรธเพื่อนที่ทำให้ข้าพเจ้าถูกลงโทษ สำหรับข้อที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษายกระดับชั้นพื้นฐานของนักเรียน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามสมมติฐานที่ ๑-๔ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑

นักเรียน มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๑ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านความเมตตา	๓.๖๘	๐.๔๒	๓.๖๘	๐.๔๖	๐.๐๘๕	๐.๕๒๕
๒. ด้านความเสียสละ	๓.๕๓	๐.๕๑	๓.๓๕	๐.๕๐	๒.๒๒๘*	๐.๐๒๓
๓. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๖๒	๐.๓๘	๓.๓๔	๐.๔๓	-๑.๕๔๓	๐.๐๕๓
๔. ด้านความสามัคคี	๓.๖๕	๐.๖๑	๓.๘๓	๐.๔๖	-๒.๐๑๘*	๐.๐๔๕
รวม	๓.๖๓	๐.๔๐	๓.๓๕	๐.๓๖	-๑.๕๐๔	๐.๐๕๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ ในด้านความเสียสละและด้านความสามัคคีโดยที่นักเรียนเพศหญิงมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมมากกว่าเพศชาย สำหรับด้านอื่น ๆ ที่เหลือมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒

นักเรียน มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๒ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม
ของนักเรียน จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p- value
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๐๑	๐.๕๐	๒.๖๕๑	๐.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๘.๒๕	๐.๑๙		
	รวม	๑๔๗	๒๙.๒๖			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๐๑	๐.๕๐	๑.๕๖๔	๐.๑๔๔
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๓๘.๑๓	๐.๒๖		
	รวม	๑๔๗	๓๙.๑๔			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๐๔	๐.๐๒	๐.๑๐๓	๐.๙๑๘
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๔.๓๔	๐.๑๗		
	รวม	๑๔๗	๒๔.๓๘			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๕๘	๐.๗๙	๒.๖๒๕	๐.๐๓๕
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๔๔.๘๓	๐.๓๐		
	รวม	๑๔๗	๔๖.๔๑			
รวม	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๖๐	๐.๓๐	๒.๐๑๓	๐.๑๓๓
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๒.๓๓	๐.๑๕		
	รวม	๑๔๗	๒๒.๙๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน

สมมติฐานที่ ๓

นักเรียน มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักกรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๓ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตามหลักกรรม
ของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

การปฏิบัติตามหลักกรรม ของนักเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๒.๕๓	๑.๒๖	๓.๑๘๖*	๐.๐๐๑
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๒๖.๖๘	๐.๑๘		
	รวม	๑๕๑	๒๙.๒๕			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๒.๕๔	๑.๒๗	๖.๐๔๕*	๐.๐๐๓
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๓๖.๒๓	๐.๒๔		
	รวม	๑๕๑	๓๘.๑๘			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๑๖	๐.๐๘	๐.๔๕๐	๐.๖๑๔
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๒๔.๖๑	๐.๑๗		
	รวม	๑๕๑	๒๔.๗๗			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๔.๐๓	๒.๐๓	๓.๑๕๔*	๐.๐๐๑
	ภายใน	๑๔๕	๔๒.๓๕	๐.๒๘		

กลุ่ม						
รวม		๑๕๑	๔๖.๔๑			
รวม	ระหว่าง	๒	๑.๘๒	๐.๕๑	๖.๔๒๑*	๐.๐๐๒
	กลุ่ม					
	ภายใน	๑๔๕	๒๑.๑๒	๐.๑๔		
	กลุ่ม					
รวม		๑๕๑	๒๒.๕๔			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ในด้านความเมตตา ด้านความเสียสละและด้านความสามัคคี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านความเมตตา ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคีและโดยรวม ด้วยวิธี LSD's Method ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๓ - ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความเมตตา จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๘	๓.๖๖	๓.๕๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๘	-	๐.๒๓*	๐.๓๓*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๖		-	๐.๑๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๕๕			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเมตตา มากกว่านักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความเสียสละ จำแนกตาม
ระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๘	๓.๖๐	๓.๕๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๘	-	๐.๒๘*	๐.๓๔*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๐		-	๐.๐๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๕๓			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ มากกว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความสามัคคี จำแนกตาม
ระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๔.๐๐	๓.๖๐	๓.๖๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔.๐๐	-	๐.๔๐*	๐.๓๒*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๐		-	-๐.๐๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๘			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า นักเรียนที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี มากกว่า นักเรียน ที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๓	๓.๖๒	๓.๖๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๓	-	๐.๒๔*	๐.๒๕*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๒		-	๐.๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๑			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม โดยรวม มากกว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับ ประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔

นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๔ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p- value
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๐.๐๓	๐.๐๑	๐.๐๕๓	๐.๙๘๔
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๒๕.๒๒	๐.๒๐		
	รวม	๑๕๑	๒๕.๒๕			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๑.๔๒	๐.๔๗	๑.๘๕๓	๐.๑๔๐

	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๓๓.๓๖	๐.๒๖		
	รวม	๑๕๑	๓๕.๑๘			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๑.๕๕	๐.๖๖	๔.๓๐๓*	๐.๐๐๖
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๒๒.๓๘	๐.๑๕		
	รวม	๑๕๑	๒๔.๓๓			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๒.๘๕	๐.๕๕	๓.๒๒๓*	๐.๐๒๔
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๔๓.๕๓	๐.๒๕		
	รวม	๑๕๑	๔๖.๔๑			
	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๑.๑๓	๐.๓๕	๒.๖๕๒	๐.๐๕๑
รวม	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๒๑.๓๓	๐.๑๕		
	รวม	๑๕๑	๒๒.๕๔			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความสามัคคี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับด้านอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านความซื่อสัตย์และด้านความสามัคคี ด้วยวิธี LSD's Method ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๘ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มตามวิธี LSD's Method ของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	๐.๐๑ - ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๔.๐๐
		๓.๒๕	๓.๕๔	๓.๖๓	๓.๗๖
๐.๐๑ - ๑.๐๐	๓.๒๕	-	-๐.๒๕	-๐.๓๔*	-๐.๔๓*
๑.๐๑ - ๒.๐๐	๓.๕๔		-	-๐.๑๐	-๐.๒๒*
๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๖๓			-	-๐.๑๒
๓.๐๑ - ๔.๐๐	๓.๗๖				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๒.๐๑ - ๓.๐๐ และ ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๐.๐๑ - ๑.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๑.๐๑ - ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มตามวิธี LSD's Method ของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความสามัคคี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	๐.๐๑ - ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๘	๓.๕๕	๓.๗๓	๓.๘๑
๐.๐๑ - ๑.๐๐	๓.๑๘	-	-๐.๔๑	-๐.๕๕*	-๐.๖๓*
๑.๐๑ - ๒.๐๐	๓.๕๕		-	-๐.๑๔	-๐.๒๒
๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๗๓			-	-๐.๐๘
๓.๐๑ - ๔.๐๐	๓.๘๑				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๒.๐๑ - ๓.๐๐ และ ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๐.๐๑ - ๑.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังการปฏิบัติตนตามหลักธรรม

ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมตามความคิดเห็นของนักเรียน วิเคราะห์โดยการหาจำนวน ในแต่ละข้อ นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ จำนวน(n) ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังการปฏิบัติตนตาม

หลักธรรม

ข้อเสนอแนะของนักเรียน	จำนวน(n)
๑. ต้องการให้นิมนต์พระมาที่โรงเรียนครูละนักเรียนจะได้ใส่บาตรทำบุญทุกวัน	๔
๒. ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายธรรมะทุก ๆ เดือน	๒
๓. ควรมีสื่อตัวอย่างประกอบเพื่อชี้ให้เห็นสิ่งที่ต้องการสอนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น	๒
๔. ต้องการให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่น่าเรียนและช่วยกล่อมเกลাজิตใจนักเรียน	๒
๕. ควรมีเกมส์ธรรมะ สื่อธรรมะที่สนุก ๆ ให้เกิดความสนใจ	๒
๖. ควรเพิ่มกฎหรือบทลงโทษเกี่ยวกับการพูดคำหยาบ	๒
๗. ควรให้นักเรียนมีการแสดงกิจกรรมตามนิทานชาดก	๒
๘. นักเรียนควรปฏิบัติตนให้ดีกว่านี้	๒
๙. อยากให้อบรมนักเรียนที่ชอบประพฤติตนไม่ดีบ่อย ๆ	๒
๑๐. ควรให้ครูจัดกิจกรรมเล่นกีฬามากขึ้น	๒

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดได้แก่ ในต้องการให้นิมนต์พระมาที่โรงเรียนตอนเช้าให้ครูและนักเรียนได้ใส่บาตรทำบุญทุกวัน จำนวน ๔ คน และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายธรรมะทุก ๆ เดือนและควรมีสื่อตัวอย่างประกอบเพื่อชี้ให้เห็นสิ่งที่ต้องการสอนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และต้องการให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่น่าเรียนและช่วยกล่อมเกลাজิตใจนักเรียน และควรมีเกมส์ธรรมะ สื่อธรรมะที่สนุก ๆ ให้เกิดความสนใจ และควรเพิ่มกฎหรือบทลงโทษเกี่ยวกับการพูดคำหยาบ และควรให้นักเรียนมีการแสดงกิจกรรมตามนิทานชาดก และนักเรียนควรปฏิบัติตนให้ดีกว่านี้ และอยากให้อบรมนักเรียนที่ชอบประพฤติตนไม่ดีบ่อย ๆ และควรให้ครูจัดกิจกรรมเล่นกีฬาเพิ่มขึ้น จำนวนข้อละ ๒ คน

ส่วนที่ ๒ ครูผู้สอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่สอน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๑ – ๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๑ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ

เพศ	ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๖	๔๐.๐๐
หญิง	๕	๖๐.๐๐
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

ครูผู้สอน จำนวน ๑๕ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมา เพศชาย จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๒๒ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน จำแนกตามอายุ

อายุ	ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ
๒๕ - ๓๐ ปี	๑	๖.๖๗
๓๑ - ๓๕ ปี	๑	๖.๖๗
สูงกว่า ๓๕ ปีขึ้นไป	๑๓	๘๖.๖๖
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

ครูผู้สอน จำนวน ๑๕ คน ส่วนใหญ่มีอายุสูงกว่า ๓๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๖ รองลงมา อายุระหว่าง ๒๕ - ๓๐ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗ และอายุระหว่าง ๓๑ - ๓๕ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗

ตารางที่ ๔.๒๓ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน จำแนกตามระดับชั้นที่สอน

ระดับชั้นที่สอน	ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕	๓๓.๓๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๔	๒๖.๖๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๖	๔๐.๐๐
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

ครูผู้สอน จำนวน ๑๕ คน ส่วนใหญ่มีระดับชั้นที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมา ประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนความคิดเห็นของครูผู้สอน

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโดยรวมและรายด้านได้แก่ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความเมตตา การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความเสียสละ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์ และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความสามัคคี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔-๔.๒๘

ตารางที่ ๔.๒๔ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน โดยรวม

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
๑. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความเมตตา	๔.๐๒	๐.๑๘	มาก
๒. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความเสียสละ	๔.๐๓	๐.๒๐	มาก
๓. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์	๔.๐๔	๐.๒๘	มาก
๔. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมด้านความสามัคคี	๓.๙๘	๐.๓๐	มาก
รวม	๔.๐๓	๐.๑๓	มาก

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๒๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความเมตตา จำแนกรายข้อ

การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตา	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
๑. นักเรียนชอบแบ่งปันสิ่งของหรืออาหารให้เพื่อนเสมอ	๔.๑๓	๐.๕๒	มาก
๒. นักเรียนชอบพูดจากับเพื่อนด้วยเมตตาจิตมีไมตรีต่อเพื่อนเสมอ	๔.๑๓	๐.๗๔	มาก
๓. นักเรียนชอบปลอบใจเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา	๔.๐๗	๐.๗๐	มาก
๔. นักเรียนชอบช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานเมื่อโรงเรียนเลิก	๔.๑๓	๐.๖๔	มาก
๕. นักเรียนให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงที่บ้านเสมอ	๔.๐๗	๐.๗๐	มาก
๖. นักเรียนช่วยคุณครูทำงานเสมอเมื่อโรงเรียนเลิก	๔.๐๗	๐.๕๕	มาก
๗. นักเรียนเมตตาจิตไม่กล้าฆ่าสัตว์เพราะกลัวบาป	๓.๘๐	๐.๕๖	มาก
๘. นักเรียนให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยงที่โรงเรียนเสมอด้วยความเมตตา	๔.๐๗	๐.๗๐	มาก
๙. นักเรียนทำงานช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีกิจกรรมที่โรงเรียนและที่อื่น ๆ เสมอ	๓.๗๓	๐.๕๖	มาก
๑๐. นักเรียนไปทำบุญตักบาตรที่วัดในวันสำคัญเป็นประจำ	๔.๐๐	๐.๘๕	มาก
๑๑. นักเรียนชอบให้อาหารสุนัขข้างถนนเพราะสงสาร	๓.๕๓	๐.๗๐	มาก
๑๒. นักเรียนให้อาหารปลาเมื่อไปเที่ยวตามวัดต่าง ๆ	๔.๐๗	๐.๘๐	มาก
รวม	๔.๐๒	๐.๑๘	มาก

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเมตตา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความเมตตา อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๒๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความเสียสละ จำแนกรายข้อ

การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความเสียสละ	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
๑. นักเรียนชอบบริจาคสิ่งของให้กับผู้ประสบภัยตามกำลังทรัพย์	๓.๘๐	๐.๘๖	มาก
๒. นักเรียนชอบแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ	๓.๘๓	๐.๗๔	มาก
๓. นักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คิดถึงผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับ	๓.๕๓	๐.๗๐	มาก
๔. นักเรียนชอบลูกให้เด็ก หญิงมีครรภ์และคนชรา นั่งเสมอเมื่อขึ้นรถโดยสารประจำทาง	๔.๓๓	๐.๖๒	มากที่สุด
๕. นักเรียนชอบให้เงินขทานตามกำลังความสามารถของตน	๔.๒๗	๐.๗๐	มากที่สุด
๖. นักเรียนชอบปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส	๓.๖๗	๐.๕๐	มาก
๗. นักเรียนชอบแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ	๔.๒๐	๐.๖๘	มาก
๘. นักเรียนถ้าเมื่อถึงอายุบริจาคโลหิตได้ นักเรียนจะบริจาคโลหิต	๔.๒๗	๐.๕๕	มากที่สุด
๙. นักเรียนเก็บเศษกระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ เสมอ เมื่อเห็นว่าทำให้โรงเรียนหรือห้องเรียนดูสกปรก	๓.๘๐	๐.๖๘	มาก
๑๐. นักเรียนจะทำความสะอาดห้องน้ำให้สะอาดเมื่อเห็นว่สกปรก	๔.๒๗	๐.๕๕	มากที่สุด
๑๑. นักเรียนรับอาสาช่วยครูทำงาน ในเวลาว่าง	๔.๒๐	๐.๖๘	มาก
๑๒. นักเรียนบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยผู้อื่นที่เดือดร้อน	๔.๒๗	๐.๕๕	มากที่สุด
รวม	๔.๐๗	๐.๒๐	มาก

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนชอบให้เงินขทานตามกำลังความสามารถของตน ถ้าเมื่อถึงอายุบริจาคโลหิตได้ นักเรียนจะบริจาคโลหิต ข้าพเจ้าจะทำ

ความสะอาดห้องน้ำให้สะอาดเมื่อเห็นว่าสกปรก นักเรียนบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยผู้อื่นที่เดือดร้อน และนักเรียนชอบลูกให้เด็ก หญิงมีครรภ์และคนชรา นั่งเสมอเมื่อขึ้นรถโดยสารประจำทาง สำหรับข้อที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกรายข้อ

การปฏิบัติตามหลักธรรมด้านความซื่อสัตย์	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
๑. นักเรียนเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาเสมอ	๔.๔๗	๐.๕๒	มากที่สุด
๒. นักเรียน คืนหนังสือและอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนตามกำหนด	๓.๗๓	๑.๑๖	มาก
๓. นักเรียนไม่พูดโกหกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง	๔.๒๐	๐.๗๗	มาก
๔. นักเรียนไม่หยิบฉวยของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	๓.๕๓	๐.๗๐	มาก
๕. นักเรียน คืนเงินให้กับพ่อค้าแม่ค้าที่ทอนเงินเกิน	๔.๐๗	๐.๘๐	มาก
๖. นักเรียนนำสิ่งของมีค่าที่ผู้อื่นลืมหรือทำตกไว้ส่งคุณครูเพื่อตามหาเจ้าของ	๔.๐๐	๐.๘๕	มาก
๗. เมื่อเพื่อนทำความผิด ก็ช่วยเพื่อนปกปิดเป็นความลับ	๒.๐๗	๐.๕๖	มาก
๘. นักเรียนยอมรับผิดทุกครั้งเมื่อกระทำความผิดจริง	๔.๒๐	๐.๗๗	มาก
๙. นักเรียนไม่กล่าวโทษเพื่อนหรือผู้อื่นเพื่อให้ตนพ้นผิด	๔.๐๐	๐.๗๖	มาก
๑๐. นักเรียนลอกแบบฝึกหัดหรือการบ้านเพื่อนส่งครู	๒.๐๐	๐.๗๖	มาก
๑๑. นักเรียนยินดีช่วยเหลือครูและเพื่อน ๆ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	๓.๕๓	๐.๗๐	มาก
๑๒. นักเรียนทำการบ้านหรือทำการสอบด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง	๔.๐๗	๐.๘๐	มาก
รวม	๔.๐๔	๐.๒๘	มาก

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาเสมอ สำหรับข้อที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม
ของนักเรียน ด้านความสามัคคี จำแนกรายข้อ

การปฏิบัติตามหลักธรรมความด้านความสามัคคี	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
๑. นักเรียนร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ	๓.๕๓	๐.๘๐	มาก
๒. นักเรียนร่วมกันปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่ขาดตกบกพร่อง	๔.๐๐	๐.๗๖	มาก
๓. นักเรียนเมื่อได้รับงานกลุ่มไปทำจะพยายามทำให้เสร็จ แม้ว่าจะมีอุปสรรค	๔.๐๗	๐.๗๐	มาก
๔. นักเรียนจะไม่ต่อว่าหรือโกรธเพื่อนเมื่อเพื่อนในกลุ่มทำงานผิดพลาด	๔.๒๓	๐.๗๐	มากที่สุด
๕. นักเรียน เมื่อต้องทำงานกลุ่มจะร่วมทำงานอย่างเต็มความสามารถ	๓.๘๓	๐.๘๓	มาก
๖. นักเรียนชอบร่วมพัฒนาโรงเรียนกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ	๓.๕๓	๐.๘๐	มาก
๗. นักเรียน เมื่อเพื่อนถกเถียงกันจะเข้าไปห้ามและให้ทำความเข้าใจกัน	๔.๐๐	๐.๘๕	มาก
๘. นักเรียนยินดีจะร่วมกันช่วยทำให้โรงเรียนสะอาด	๓.๖๐	๐.๗๔	มาก
๙. นักเรียนจะต้องไปทำงานกลุ่มกับเพื่อนที่ไม่สนิทข้าพเจ้าก็สามารถทำงานร่วมได้	๔.๐๗	๐.๗๐	มาก
๑๐. นักเรียนไม่โกรธเพื่อนที่ทำให้ข้าพเจ้าถูกลงโทษ	๔.๓๓	๐.๖๒	มากที่สุด
๑๑. นักเรียนจะไม่เห็นด้วยกับมติดิของที่ประชุม แต่ก็ยินดีทำตาม	๔.๐๐	๐.๘๕	มาก
๑๒. นักเรียนเต็มใจช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทุกคนเมื่อมีโอกาส	๓.๖๗	๐.๘๒	มาก
รวม	๓.๕๘	๐.๓๐	มาก

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๕๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียน มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้าพเจ้าจะไม่ต่อว่าหรือโกรธเพื่อนเมื่อเพื่อนในกลุ่มทำงานผิดพลาด และข้าพเจ้าไม่โกรธเพื่อนที่ทำให้ข้าพเจ้าถูกลงโทษ สำหรับข้อที่เหลือมีการปฏิบัติตามหลักธรรม อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักธรรมในหลักสูตรการศึกษารายชั้นพื้นฐานของนักเรียน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามสมมติฐานที่ ๑-๔ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑

นักเรียน มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๑ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๕ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านความเมตตา	๓.๖๘	๐.๔๒	๓.๖๘	๐.๔๖	๐.๐๘๕	๐.๕๒๕
๒. ด้านความเสียสละ	๓.๕๓	๐.๕๑	๓.๓๕	๐.๕๐	๒.๒๒๘*	๐.๐๒๓
๓. ด้านความซื่อสัตย์	๓.๖๒	๐.๓๘	๓.๓๔	๐.๔๓	-๑.๕๔๓	๐.๐๕๓
๔. ด้านความสามัคคี	๓.๖๕	๐.๖๑	๓.๘๓	๐.๔๖	-๒.๐๑๘*	๐.๐๔๕
รวม	๓.๖๓	๐.๔๐	๓.๓๕	๐.๓๖	-๑.๕๐๔	๐.๐๕๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ ในด้านความเสียสละและด้านความสามัคคีโดยที่นักเรียนเพศหญิงมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมมากกว่าเพศชาย สำหรับด้านอื่น ๆ ที่เหลือมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒

นักเรียน มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๒ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๐

ตารางที่ ๔.๓๐ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม
ของนักเรียน จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p- value
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๐๑	๐.๕๐	๒.๖๕๑	๐.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๘.๒๕	๐.๑๙		
	รวม	๑๔๗	๒๙.๒๖			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๐๑	๐.๕๐	๑.๕๖๔	๐.๑๔๔
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๓๘.๑๓	๐.๒๖		
	รวม	๑๔๗	๓๙.๑๔			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๐๔	๐.๐๒	๐.๑๐๓	๐.๙๑๘
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๔.๓๔	๐.๑๗		
	รวม	๑๔๗	๒๔.๓๘			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๑.๕๘	๐.๗๙	๒.๖๒๕	๐.๐๓๕
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๔๔.๘๓	๐.๓๐		
	รวม	๑๔๗	๔๖.๔๑			
รวม	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๖๐	๐.๓๐	๒.๐๑๓	๐.๑๓๓
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕	๒๒.๓๓	๐.๑๕		
	รวม	๑๔๗	๒๒.๙๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน

สมมติฐานที่ ๓

นักเรียน มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๓ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๑

ตารางที่ ๔.๓๑ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

การปฏิบัติตามหลักธรรม ของนักเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๒.๕๓	๑.๒๖	๓.๑๘๖*	๐.๐๐๑
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๒๖.๖๘	๐.๑๘		
	รวม	๑๕๑	๒๙.๒๕			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๒.๕๔	๑.๒๗	๖.๐๔๕*	๐.๐๐๓
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๓๖.๒๓	๐.๒๔		
	รวม	๑๕๑	๓๘.๑๘			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๐.๑๖	๐.๐๘	๐.๔๕๐	๐.๖๑๔
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๕	๒๔.๖๑	๐.๑๗		
	รวม	๑๕๑	๒๔.๗๗			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๒	๔.๐๓	๒.๐๓	๓.๑๕๔*	๐.๐๐๑
	ภายใน	๑๔๕	๔๒.๓๕	๐.๒๘		

กลุ่ม						
รวม		๑๕๑	๔๖.๔๑			
รวม	ระหว่าง					
	กลุ่ม	๒	๑.๘๒	๐.๕๑	๖.๔๒๑*	๐.๐๐๒
	ภายใน					
	กลุ่ม	๑๔๕	๒๑.๑๒	๐.๑๔		
รวม		๑๕๑	๒๒.๕๔			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ในด้านความเมตตา ด้านความเสียสละและด้านความสามัคคี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านความเมตตา ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคีและโดยรวม ด้วยวิธี LSD's Method ดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๒ - ๔.๓๕

ตารางที่ ๔.๓๒ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความเมตตา จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๘	๓.๖๖	๓.๕๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๘	-	๐.๒๓*	๐.๓๓*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๖		-	๐.๑๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๕๕			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเมตตา มากกว่านักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความเสียสละ จำแนกตาม
ระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๘	๓.๖๐	๓.๕๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๘	-	๐.๒๘*	๐.๓๔*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๐		-	๐.๐๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๕๓			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความเสียสละ มากกว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความสามัคคี จำแนกตาม
ระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๔.๐๐	๓.๖๐	๓.๖๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔.๐๐	-	๐.๔๐*	๐.๓๒*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๐		-	-๐.๐๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๘			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า นักเรียนที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี มากกว่า นักเรียน ที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับที่มีชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๕ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๘๓	๓.๖๒	๓.๖๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓.๘๓	-	๐.๒๔*	๐.๒๕*
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๒		-	๐.๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๑			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม โดยรวม มากกว่า นักเรียน ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๕ กับ ประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔

นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ สมมติฐานที่ ๔ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๖

ตารางที่ ๔.๓๖ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของนักเรียน	แหล่ง	df	SS	MS	F	p- value
	ความแปรปรวน					
๑. ด้านความเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	๓	๐.๐๓	๐.๐๑	๐.๐๕๓	๐.๙๘๔
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘	๒๕.๒๒	๐.๒๐		
	รวม	๑๕๑	๒๕.๒๕			
๒. ด้านความเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	๓	๑.๔๒	๐.๔๗	๑.๘๕๓	๐.๑๔๐
	ภายในกลุ่ม					

	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๓๓.๓๖	๐.๒๖		
	รวม	๑๕๑	๓๕.๑๘			
๓. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๑.๕๕	๐.๖๖	๔.๓๐๓*	๐.๐๐๖
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๒๒.๓๘	๐.๑๕		
	รวม	๑๕๑	๒๔.๓๓			
๔. ด้านความสามัคคี	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๒.๘๕	๐.๕๕	๓.๒๒๓*	๐.๐๒๔
	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๔๓.๕๓	๐.๒๕		
	รวม	๑๕๑	๔๖.๔๑			
	ระหว่าง กลุ่ม	๓	๑.๑๓	๐.๓๕	๒.๖๕๒	๐.๐๕๑
รวม	ภายใน กลุ่ม	๑๔๘	๒๑.๓๓	๐.๑๕		
	รวม	๑๕๑	๒๒.๕๔			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตาม
หลักธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน
พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความสามัคคี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับด้าน
อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านความซื่อสัตย์และด้านความสามัคคี
ด้วยวิธี LSD's Method ดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๗ - ๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๓๗ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	$\bar{X}$	๐.๐๑ - ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๔.๐๐
		๓.๒๕	๓.๕๔	๓.๖๓	๓.๗๖
๐.๐๑ - ๑.๐๐	๓.๒๕	-	-๐.๒๕	-๐.๓๔*	-๐.๔๓*
๑.๐๑ - ๒.๐๐	๓.๕๔		-	-๐.๑๐	-๐.๒๒*
๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๖๓			-	-๐.๑๒
๓.๐๑ - ๔.๐๐	๓.๗๖				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๒.๐๑ - ๓.๐๐ และ ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๐.๐๑ - ๑.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรม ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๑.๐๑ - ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๘ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD's Method ของระดับ
การปฏิบัติตามหลักธรรมของนักเรียน ด้านความสามัคคี จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	$\bar{X}$	๐.๐๑ - ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๘	๓.๕๕	๓.๗๓	๓.๘๑
๐.๐๑ - ๑.๐๐	๓.๑๘	-	-๐.๔๑	-๐.๕๕*	-๐.๖๓*
๑.๐๑ - ๒.๐๐	๓.๕๕		-	-๐.๑๔	-๐.๒๒
๒.๐๑ - ๓.๐๐	๓.๗๓			-	-๐.๐๘
๓.๐๑ - ๔.๐๐	๓.๘๑				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๒.๐๑ - ๓.๐๐ และ ๓.๐๑ - ๔.๐๐ มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรม ด้านความสามัคคี มากกว่า นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ๐.๐๑ - ๑.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๙

ตารางที่ ๔.๓๙ จำนวน(น) และข้อมูลความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของนักเรียน

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน	จำนวน(น)
๑. ให้นักเรียนนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน เป็นเวลา ๕ นาที	๑
๒. ต้องการให้นิมนต์พระมาที่โรงเรียน ครูและนักเรียนจะได้ใส่บาตรทำบุญทุกวัน	๑
๓. อยากให้มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายธรรมะทุก ๆ เดือน	๑
๔. อยากให้มีการแสดงกิจกรรมตามนิทานชาดก	๑
๕. ควรมีการเพิ่มกฎหรือบทลงโทษเกี่ยวกับการพูดคำหยาบ	๑

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ คน มีความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน ควรให้นักเรียนนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน เป็นเวลา ๕ นาที ต้องการให้นิมนต์พระมาที่โรงเรียน ครูและนักเรียนจะได้ใส่บาตรทำบุญทุกวัน อยากให้มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายธรรมะทุก ๆ เดือน อยากให้มีการแสดงกิจกรรมตามนิทานชาดก และควรมีการเพิ่มกฎหรือบทลงโทษเกี่ยวกับการพูดคำหยาบข้อละ ๑ คน